Vår saksbehandler: Knut Maarud

Vår dato:	Deres dato:
13.02.2014	08.01.2014
Vår referanse:	Deres referanse:
2014/417	KGK

Elektrofag

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland

0135 OSLO

Innspill til fagskoleutvalget

Regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal se på fagskolen og skrive en NOU om dette. Et samlet Faglig råd elektro er den oppfatningen at toårig fagskoleutdanning, teknisk fagskole, er en svært viktig videre utdanningsvei på nivå over videregående skole for elektrofagene. Både Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Post og teletilsynet (PT) er myndighets organ som verdsetter teknisk fagskole utdanningen for elektro. Dette gjenspeiles i både lov og forskrift i begge direktoratene. Her fastsettes det kvalifikasjonskrav både til den som skal være faglig ansvarlig og den som skal utføre vedlikehold og bygging av elektriske installasjoner og elektronisk kommunikasjonsnett.
Det offentlige utvalget, nå kjent som "Grunt utvalget" har fått et bredt mandat som skal ta for seg alle sider av fagskoleutdanningen. Dette vil uten tvil være en krevende oppgave. Samtidig er det noen hovedpunkter som Faglig råd elektro vil peke på som svært viktig i utformingen av en robust og fremtidsrettet fagskoleutdanning som er godt tilpasset norsk næringsliv.

For det første vil det være av avgjørende betydning at fagskoleutdanningen evner og tilpasse seg teknologi- og kompetanseutvikling i næringslivet. Næringslivet må ha reell påvirkning og forpliktelser i fagskoleutdanningen. Dette kan stimuleres for eksempel med innføring av en obligatorisk praksisperiode for studentene i bedrift under utdanningen. I denne sammenhengen er hospitering av lærere i bedrift også et positivt tiltak. Et annet moment er at godkjenningsordningene, som NOKUT er satt til å behandle og kvalitetssikre, både må moderniseres og effektiviseres. Det betyr ikke at det skal lempes i kvalitet eller kriterier. Samtidig kan det ikke være slik som i dag at det tar 1,5 til 2 år fra et nytt kompetansebehov er meldt inn fra næringslivet til fagskolen har fått godkjent en utdanning som skal møte dette behovet. I dag er det også slik at det samme næringslivet må fullfinansiere tilbudet i to år når tilbudet endelig er opprettet. Med andre ord må også finansieringsordningen gjennomgås og tilpasses. Et forslag er å se på den danske modellen hvor det benyttes en prekvalifisering av søknader hvor et reelt behov i arbeidslivet er et viktig kriterium for at søknaden skal gå til videre behandling. Søknader som godkjennes må fullfinansieres fra staten fra det øyeblikket utdanningen starter utviklingen av tilbudet til studentene har gjennomført.

For det andre må fagskoleutdanningens sluttkompetanse og kvalifikasjoner anerkjennes av myndigheter i et langt større spekter og på flere områder enn det som er tilfellet i dag. Det vil være med på å heve status for utdanningen. For elektrofagene vil det gjelde innenfor BIM, velferdsteknologi, smarte nett teknologier, energivurdering, energiledelse, prosjektledelse, kontroll og tilsyn m.m. Dette i tillegg til kvalifikasjonskrav som allerede er satt av DSB og PT.

For det tredje er det avgjørende at det innføres studiepoeng i fagskolen. Dette vil åpne for gode tilpasninger til videre utdanning på høyskole og universitet. Samtidig er det viktig at fagskolen forblir en selvstendig kort yrkesrettet utdanning med en kompetanse som næringslivet og myndighetene etterspør. Her må både høyere utdanning, næringsliv og myndigheter ses i vid forstand. Toårig fagskolestudenter har blant annet utmerket sluttkompetanse til å ta videreutdanning innenfor økonomi og administrative ledelsesfag. Toårig fagskolestudenter er også godt kvalifisert til å gå inn som yrkesfaglærere i videregående skole med for eksempel en tilleggsutdanning innenfor PPU-Y. Innføring av studiepoeng må ikke under noe omstendighet medføre forskningskrav (forsknings program) til fagskoleutdanningen. Dette vil kunne medføre en

FAGLIG RÅD FOR ELEKTROFAG
Schweigaards gate 15 B, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo, telefon: +47 23 30 12 00
e-post: post@utdanningsdirektoratet.no, internett http://www.udir.no/Spesielt-for/Fag-og-yrkesopplaring/Faglige-rad/

uheldig akademisering av fagskolen som rådet mener verken fagskolen eller næringslivet er tjent med. Derimot er utviklingsdelen (utviklingsprogram) i Fou langt med interessant spor å følge i denne diskusjonen.

For det fjerde vil det være viktig og samordne fagskolene slik at et utvikles robuste og bærekraftige fagmiljøer. I dag er det for mange små fagskoleutdanninger (institusjoner) som neppe er i stand til å bygge slike fagmiljøer. Det må settes i verk en sammenslåing og en reduksjon av fagskoleutdanninger slik at antallet fagskoleutdanningstilbud reduseres fra et hundretalls i dag til mindre enn femti. Samtidig er det viktig å finne en naturlig geografisk spredning slik at lokalt næringsliv kan dra nytte av både påvirkning og tilgang av kompetanse fra disse miljøene. En slik sammenslåing vil også være en styrke for norske fagskolemiljøer knyttet til internasjonalt samarbeid. Rådet tenker her spesielt på et nordisk samarbeid. Det er også, i denne prosessen, viktig å stimulere til godt samarbeid nasjonalt mellom fagskolen.

NOKUT godkjenner fagskoleutdanningstilbud som har en varighet på ½ år, 1 år, 1,5 år og 2 år. Ved bruk at studiepoeng vil dette bli en studentarbeidsbelastning på 30sp, 60sp, 90sp og 120sp. I dag finnes det ikke noen offentlige godkjent rammeplaner for fagskoleutdanningene. Nasjonalt Utvalg for Teknisk fagskoleutdanning (NUTF) har utarbeidet nasjonale planer med læringsutbyttebeskrivelser i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Disse er ikke offentlig godkjent selv om de fleste offentlige tekniske fagskolene benytter disse som rammeverk både for godkjenning av utdanningstilbud i NOKUT og til utvikling av studieplaner. Rådet mener det det ville være en styrke for fagskolen om det ble utviklet en forskriftsfestet rammeplan i tråd med NUTF sin nasjonale standard. En slik rammeplan må i så fall dekke alle fagskoleutdanningens varighet (fra ½ år til 2 år). En fordel med en slik konstruksjon er en mer samordnet struktur, opptak og vurderingsordninger for fagskoleutdanningene. Dette ville også være med på sikre et mer enhetlig tilbud på samme utdanninger men tilbudt på ulike geografiske steder i Norge. Samtidig ville det også stimulere til en større mobilitet av studenter mellom fagskolene. Likeledes vil det forenkle tilpassing inn mot høyere utdanning. En vesentlig ulempe er at det en slik konstruksjon er komplisert og utforme og at det er en fare for at mangfoldet i utdanningstilbudet vi ser i fagskoleutdanningen i dag reduseres. Rådet vil likevel oppfordre utvalget å vurdere en formell rammeplan for fagskoleutdanningen.

Avslutningsvis vil rådet bemerke at fagskoleutdanningen i dag er lite fleksibel med hensyn til muligheten for en student til å produsere mer enn det som er normert tid (studiepoeng) Det åpnes heller ikke for å få godkjent moduler under en ½ års enhet (30sp) knyttet til utdanningen ved toårige fagskoler. Dette er etter rådets syn en foreldet tilnærming til et moderne utdanningssystem. Det bør åpnes for at studenter, enten på institusjonene eller via nettbaserte tilbud kan produsere studiepoeng utover det som er normert som minimum i de ulike fagskoletilbudene. Dette vil være med på premiere den enkelte student men også næringsliv som søker spesielle fagkombinasjoner. Det kan i den forbindelse nevnes at Massive Open Online Courses (MOOC) er på full fart inn i de norske utdanningssystemet.

Det bør også være mulig for en fagstudent å velge ulike fagkombinasjoner som er relevant for en fordypning på samme måte som det åpnes for i høyskole- og universitetsutdanningen. Likeledes bør også åpnes for at en fagskolestudent kan ta emner og fag som kreves for inngang til høyere studier underveis i fagskolestudiet. Dette gjelder spesielt matematikk og fysikk.

Vennlig hilsen

Svein Harald Larsen
nestleder

Dokumentet er elektronisk godkjent av rådets leder og nestleder